

Sygn. akt IV U 730/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2018r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania M. D. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 25 lipca 2017 r. (Nr (...))

w sprawie M. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o należności z tytułu składek

I. w uwzględnieniu odwołania zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do wydania w terminie 30 dni od uprawomocnienia się niniejszego wyroku decyzji rozstrzygającej wnioski M. D. (1) z 4.07.2017r. o ponowne ustalenie wysokości zobowiązań M. D. (1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określonych w decyzjach: z 5.11.2012r., 28.11.2012r., 4.01.2013r., 26.04.2013r. i 21.11.2016r.;

II. oddala wnioski organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania.

Sygn. akt: IV U 730/17 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 25 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.148 i art.149§3 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art.83b i art.123 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił M. D. (1) wznowienia postępowania w sprawach zakończonych ostateczną decyzją z 5 listopada 2012r., 28 listopada 2012r., 4 stycznia 2013r., 26 kwietnia 2013r. i 21 listopada 2016r. w zakresie ustalenia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w piśmie z 4 lipca 2017r. M. D. (1) wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o wznowienie postępowania administracyjnego zakończonego decyzją ostateczną lub o ponowne zweryfikowanie ostatecznych decyzji administracyjnych wydawanych w latach 2012 - 2013 i w 2016r. wskazując, że nie był świadomy podejmowanych przez Zakład działań i nie mógł na nie zareagować w związku z tym, że nie otrzymał przedmiotowych decyzji. Organ rentowy wskazał, że analiza akt płatnika składek pokazuje, że w odniesieniu do M. D. (1) organ rentowy

wydał pięć decyzji administracyjnych potwierdzających zadłużenie w związku z nieopłaceniem składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Były to decyzje z 5 listopada 2012r., 28 listopada 2012r. i 4 stycznia 2013r. - każda z nich odebrana przez M. D. (2) – żonę i domownika M. D. (1), decyzja z 26 kwietnia 2013r. odebrana przez H. R. - dorosłego domownika oraz decyzja z 21 listopada 2016r. odebrana przez M. A. – dorosłego domownika M. D. (1). Powyższe decyzje były kierowane na adres S., ul. (...), (...)-(...) M., pod którym to adresem zgodnie z dokumentami zgłoszeniowymi i wpisem do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej płatnik składek wykonywał działalność gospodarczą i który to adres wskazał jako adres do korespondencji. Organ rentowy stwierdził, że w/w korespondencja była wysyłana przez operatora Poczty Polską za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na wskazany przez płatnika adres i została doręczona domownikom płatnika. Organ rentowy zakwestionował twierdzenie płatnika składek, że o wydanych decyzjach dowiedział się on z pisma Zakładu z 29 maja 2017r., gdyż występując w dniu 2 lutego 2017r. z wnioskiem o umorzenie należności na podstawie przepisów ustawy z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, powołał się on na decyzję z 21 listopada 2016r. Organ rentowy wskazał, że zgodnie z art.148 ustawy kodeks postępowania administracyjnego podanie o wznowienie postępowania wnosi się do organu administracji publicznej, który wydał w sprawie decyzję z pierwszej instancji, w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym strona dowiedziała się o okoliczności stanowiącej podstawę wznowienia postępowania, zaś termin do złożenia podania o wznowienie postępowania z przyczyny określonej w art.145§1 pkt 5 kodeksu postępowania administracyjnego biegnie od dnia, w którym strona dowiedziała się o decyzji. Termin do złożenia wniosku o wznowienie postępowania liczy się dla każdej przesyłki oddzielnie, a złożenie podania w terminie jest tylko jedną z okoliczności dopuszczalności wznowienia postępowania. Reasumując powyższe ustalenia i rozważania organ rentowy wskazał, iż nie może przyjąć, że o decyzjach wydanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. płatnik składek dowiedział się z pisma ZUS z 29 maja 2017r., a to oznacza, że wniosek o wznowienie postępowania został złożony po upływie ustawowego terminu.

Odwołanie od w/w decyzji złożył M. D. (1) wnosząc o jej zmianę i ponowne rozpoznanie spraw dotyczących jego zadłużenia, zakończonych decyzjami ZUS z lat 2012, 2013 i 2016. W uzasadnieniu odwołania wskazał, w listopadzie 2016r. otrzymał decyzję ZUS określającą jego zadłużenie za okres od maja 2008r. do lutego 2013r. na kwotę około 20 000 złotych plus odsetki. W związku z powyższym wystąpił o rozłożenie powyższego zadłużenia na raty. ZUS uwzględnił jego wniosek, ale kwota zadłużenia wskazana w umowie była ponad trzykrotnie wyższa niż wynikało to z decyzji otrzymanej w 2016r. Od tego momentu rozpoczęła się jego korespondencja z organem rentowym, z której dowiedział się, że decyzja z listopada 2016r. obejmowała jedynie część zadłużenia, a pozostała część widnieje na jego koncie. Z uwagi na to, że prowadzona korespondencja nie wyjaśniła podstaw wyliczonego przez organ rentowy zadłużenia, w dniu 4 lipca 2017r. wystąpił on do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawach zakończonych decyzjami administracyjnymi z lat 2012, 2013 i 2016. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu jednak wznowienia postępowania wskazując, że wcześniej wiedział o wydanych decyzjach, gdyż odbierali je domownicy. Ze stwierdzeniem takim nie może się zgodzić, gdyż jego żona M. D. (2) oraz jej ciotka - H. R. nie mieszkały pod adresem, na który doręczano korespondencję w postaci decyzji administracyjnych, a zatem nie mogły jako domownik odbierać kierowanej do niego korespondencji. Adres, na który doręczano korespondencję był jedynie adresem jego zameldowania i dlatego był wpisany w PKD, jednakże ani on, ani jego żona pod adresem tym nie mieszkali. W S. zamieszkał dopiero w 2013r. - po śmierci żony w maju 2013r. Co do decyzji z listopada 2016r., którą potwierdza, że otrzymał, wskazał, iż nie odwołał się od niej, gdyż wiedział, że miał trudne okresy w prowadzonej działalności i wówczas częściowo nie opłacał składek. Dlatego wystąpił z wnioskiem o rozłożenie należności na raty. Z otrzymanej odpowiedzi – propozycji umowy o rozłożeniu zadłużenia na raty wynikało jednak, że zadłużenie jest znacznie wyższe niż wskazuje na to decyzja z listopada 2016r. Z uwagi na to, że do dziś nie otrzymał właściwej informacji o wysokości zadłużenia, a jednocześnie nie otrzymywał decyzji określających wysokość tego zadłużenia, wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania, czego jednak organ rentowy odmówił. W tych okolicznościach wnosi o jej zmianę i ponowne rozpoznanie spraw dotyczących jego zadłużenia, zakończonych decyzjami ZUS z lat 2012, 2013 i 2016 (odwołanie k.2-5 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska

wskazał na przepisy prawa i argumentację przedstawione w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.6-9 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek M. D. (1) od 5 czerwca 2007r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług parkieciarskich (układanie parkietów z materiału zleciodawców). W dokumentacji zgłoszeniowej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej płatnik składek jako siedzibę działalności gospodarczej wskazał adres swojego zameldowania i jednocześnie adres zamieszkania swojej matki E. D. ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M.. Z dniem 4 lutego 2013r. płatnik składek zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej, a z dniem 22 stycznia 2016r. działalność została wyrejestrowana z ewidencji działalności gospodarczej. Do maja 2013r. płatnik składek zamieszkiwał wraz z żoną i dziećmi w wynajętym mieszkaniu w M. przy ul. (...). Żona płatnika składek – M. D. (2) często przebywała w domu matki płatnika składek w S. przy ul. N.(...), gdyż dzieci płatnika składek chodziły do przedszkola w S.. W maju 2013r. zmarła żona płatnika składek. Po śmierci żony płatnik składek zamieszkał wraz z dziećmi w domu swojej matki w S. przy ul. (...), przy czym od 2016r. zamieszkuje tam również partnerka płatnika składek – M. A.. Do chwili śmierci żony płatnika składek to żona płatnika zajmowała się opłacaniem składek z tytułu działalności gospodarczej płatnika składek. Naliczaniem wysokości składek zajmowało się biuro rachunkowe, a żona płatnika opłacała składki przekazem na pocztę (zeznania płatnika składek M. D. (1) k.16-17 akt sprawy).

W związku z powstaniem po stronie płatnika składek zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 2012r., 2013r. i 2016r. wydał decyzje określające wysokość zadłużenia w opłacie składek. Były to następujące decyzje

- decyzja z 5 listopada 2012r. określająca wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za lipiec 2012r. Przedmiotową decyzję skierowaną na adres działalności gospodarczej płatnika składek ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M., w dniu 7 listopada 2012r. odebrała żona płatnika M. D. (2) (decyzja z 5 listopada 2012r. i zwrotne potwierdzenie odbioru k.16-17 akt organu rentowego),
- decyzja z 28 listopada 2012r. określająca wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za sierpień 2012r. Przedmiotową decyzję skierowaną na adres działalności gospodarczej płatnika składek ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M., w dniu 4 grudnia 2012r. odebrała żona płatnika M. D. (2) (decyzja z 28 listopada 2012r. i zwrotne potwierdzenie odbioru k.29-30 akt organu rentowego),
- decyzja z 4 stycznia 2013r. określająca wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od września 2012r. do października 2012r. Przedmiotową decyzję skierowaną na adres działalności gospodarczej płatnika składek ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M., w dniu 8 stycznia 2013r. odebrała żona płatnika M. D. (2) (decyzja z 4 stycznia 2013r. i zwrotne potwierdzenie odbioru k.43-44 akt organu rentowego),
- decyzja z 26 kwietnia 2013r. określająca wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od listopada 2012r. do stycznia 2013r. Przedmiotową decyzję skierowaną na adres działalności gospodarczej płatnika składek ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M., w dniu 30 kwietnia 2013r. odebrała H. R. – babka żony płatnika składek (decyzja z 26 kwietnia 2013r. i zwrotne potwierdzenie odbioru k.61-62 akt organu rentowego oraz zeznania płatnika składek k.16v akt sprawy),
- decyzja z 21 listopada 2016r. określająca wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od maja 2008r. do lutego 2013r. Przedmiotową decyzję skierowaną na adres działalności gospodarczej płatnika składek ,tj. S., ul. (...), (...)-(...) M., w dniu 23 listopada 2016r. odebrała M. A. – partnerka płatnika składek (decyzja z 26 kwietnia 2013r. i zwrotne potwierdzenie odbioru k.81 i 83 akt organu rentowego oraz zeznania płatnika składek k.16v akt sprawy).

Płatnik składek nie odwołał się od żadnej z w/w decyzji. W dniu 7 grudnia 2016r. wpłynął do organu rentowego wniosek płatnika składek o rozłożenie na raty należności z tytułu składek uzasadniony trudną sytuacją osobistą i materialną. Jako przyczynę powstania zadłużenia płatnik składek wskazał swoją niewiedzę co do istnienia zadłużenia, podnosząc przy tym, że całą dokumentację związaną z firmą prowadziła jego żona, która zmarła w 2013r., a on nie wie dlaczego składki nie były opłacone (wniosek z 7 grudnia 2016r. o rozłożenie na raty należności z tytułu składek k.84 akt organu rentowego).

Następnie w dniu 6 lipca 2017r. wpłynął do organu rentowego wniosek płatnika składek datowany na 4 lipca 2017r., w którym płatnik składek wniósł o wznowienie postępowania administracyjnego zakończonego decyzjami administracyjnymi wydanymi w 2012r., 2013r. i 2016r. lub też o ponowne zweryfikowanie wydanych decyzji dotyczących należności z tytułu składek za okres od maja 2008r. do lutego 2013r. wskazując, że nie otrzymywał decyzji organu rentowego kierowanej na adres korespondencyjny w S., ponadto nigdy – do 2013r. tam nie mieszkał w związku z tym jego żona nie mogła odbierać tej korespondencji jako domownik, gdyż przebywała tam jako gość teściowej – jego mamy. Nadto wskazał, że mimo wymiany korespondencji z organem rentowym nadal nie wie na co składa się kwota zadłużenia w wysokości około 70 000 złotych (wniosek z 4 lipca 2017r. k.115-117 akt organu rentowego).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku, zaskarżoną decyzją z 25 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.148 i art.149§3 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art.83b i art.123 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił M. D. (1) wznowienia postępowania w sprawach zakończonych ostateczną decyzją z 5 listopada 2012r., 28 listopada 2012r., 4 stycznia 2013r., 26 kwietnia 2013r. i 21 listopada 2016r. w zakresie ustalenia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z przyczyn wskazanych na wstępie niniejszego uzasadnienia (zaskarżona decyzja z 4 lipca 2017r. k.122-123 akt organu rentowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. (1) okazało się uzasadnione w tym znaczeniu, że argumenty podniesione przez M. D. (1) we wniosku z 4 lipca 2017r. zatytułowanym „O wznowienie postępowania administracyjnego (...)” (k.115-117 akt organu rentowego), a następnie w odwołaniu od decyzji z 25 lipca 2017r. nakazywały uznać, że wydając przedmiotową decyzję organ rentowy nie rozstrzygnął w istocie wniosku M. D. (1). Organ rentowy kierując się literalnie treścią tego wniosku oraz wskazanymi w nim przepisami kodeksu postępowania administracyjnego, odmówił wznowienia postępowania administracyjnego zakończonego decyzjami ustalającymi wysokość zadłużenia z tytułu składek podnosząc, że wniosek ten został złożony po przekroczeniu ustawowego terminu z art.148 kodeksu postępowania administracyjnego. W ocenie Sądu Okręgowego takie rozstrzygnięcie organu rentowego nie uwzględnia specyfiki postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i - jak już wskazano - nie stanowi rozstrzygnięcia wniosku płatnika składek z 4 lipca 2017r. Treść przedmiotowego wniosku nakazuje uznać, że intencją M. D. (1) było ponowne ustalenie przez organ rentowy wysokości zobowiązań M. D. (1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określonych – jak sam je nazywa – w ostatecznych decyzjach z 5 listopada 2012r., 28 listopada 2012r., 4 stycznia 2013r., 25 kwietnia 2013r. i 21 listopada 2016r. W uzasadnieniu wniosku płatnik składek, obok kwestii związanych z doręczeniem decyzji, podnosił również, że wysokość zobowiązań jest zawyżona i nie wskazano podstaw ich naliczenia. W tych okolicznościach uznać należało, że wniosek płatnika składek z 4 lipca 2017r. winien być rozpoznany przez organ rentowy w trybie art.83a ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Oczywiście rozpoznając przedmiotowy wniosek organ rentowy winien ocenić, czy w sprawie można mówić o przedłożeniu nowych dowodów lub ujawnieniu okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji określających wysokość zobowiązań, a które miałyby wpływ na stwierdzone zobowiązania. Za taką podstawą rozpoznania wniosku przemawia również to, że sąd powszechny, który rozpoznaje sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma instrumentów kontroli decyzji organu rentowego z 25

lipca 2017r. o odmowie wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż po wniesieniu odwołania sąd nie stosuje przepisów procedury administracyjnej, ale procedurę cywilną. W tym miejscu wskazać należy na poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 6 września 2016r. w sprawie I UZ 9/16 (Lex 2142551), w którym Sąd ten wskazał, że organ rentowy nie jest ograniczony podstawami administracyjnymi co do przesłanek i terminu wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji i organ rentowy winien wydawać decyzje w zakresie indywidualnych spraw ubezpieczonych. Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące wznowienia postępowania nie wyłączają reguły z art.83a ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i spraw takich nie można redukować do samego wznowienia postępowania. W przedstawionych okolicznościach Sąd uznał, że w sprawie zastosowanie znajduje uregulowanie zawarte w art.477¹⁴§3 kpc, zgodnie z którym, jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ rentowy do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, lub orzeka co do istoty sprawy.

Mając na uwadze powyższe i uwzględniając odwołanie płatnika składek Sąd zobowiązał organ rentowy do wydania w terminie 30 dni, od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku, decyzji rozstrzygającej wniosek płatnika składek z 4 lipca 2017r. o ponowne ustalenie wysokości zobowiązań z tytułu składek określonych w decyzjach z 5 listopada 2012r., 28 listopada 2012r., 4 stycznia 2013r., 25 kwietnia 2013r. i 21 listopada 2016r.

Z uwagi na wynik sprawy Sąd na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc oddalił wniosek organu rentowego o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.